

Laptulajdonos:
 Dr. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Felelős szerkesztő
 R. SZKRGH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedése Csikseredán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Let 3.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Hirdetési ár:
 Egész évre Let 160.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre . . . " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
 Képzatok nem adatkak vissza
 Nyilttári költségeknek díja soronkint Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

A botrányok világa.

A múlt hét is országosan megszülte a maga botrány-krónikáját. Felháborító, megdöbbentő mindegyike azoknak a világgá kiállított basáskodásoknak, amelyek megismétlődhetnek, amelyeket a napi sajtó hasábjain végig olvas hatott megint ennek az országnak felizgatott közvéleménye.

A mai világban minden napra kijut valami esztelen, a jogrendet, a biztonságunkat veszélyeztető kiskirálykodás. Ha nem nálunk, akkor Temesváron, ha ott csend van, akkor a Szilágyságban vagy Udvarhelyszéken. Széles a munkaterülete, a megtorlás nélküli garázdálkodó szellemnek.

Nem kellene nekünk a szomszédba menjünk ilyen természetű eseményért. Csak a múlt hetekben kinzott halálra a gyergyószentmiklósi rendőrségnek egy komiszárja egy szerencsétlen szabadságos katonát. Ismeri mindenki a hatalommal való visszaélésnek sorozatos csikmezei tulkapásait. Nem ezeket akarjuk feleleveníteni.

A rendszerről szólunk most. Arról, amely megtorlás nélkül hagy minden hatósági gaz embarséget, amely büntetlenül tűri széles ez országban a polgárok kiszolgáltatottságát.

Lám milyen következményei vannak ezen megtűrd és szemethunyo felső magatartásnak, amely tizenöt esztendő alatt talán egyetlen esetben sem tartotta szűkegesnek elrettentő példát intézkedni. Nem tartotta fontosnak soha az igazságnak, a rendnek, a bizalomnak és állampolgári öntudatnak érdekében eljárni mindazokkal szemben, akik súlyosan vétettek és büntöztek a kezükbe adott hatalommal.

Má feltartóztatni sem lehet azt a kialakult önhatalmi tébolyt, amely görditi a lavinát az állami élet nyugodtságáért súlyos adóáldozatokat izzadó polgárookra. És kétségteljesen tölt el, hogy az így felszabadított hivatali indulatok, a függelem és kötelesség-gudásból kivetkezve, gyilkosai lehetnek éppen a védelmét ellátó békés lakosságoknak.

Etég csak végig pillantani a múlt hét hatósági vagy magán kegyetlenkedésein. Udvarhely vármegye egyik csendőrsén minden igaz ok nélkül egy berugott csendőr napokig tartó kínzással úgy összetört egy védtelen székely embert, hogy amikor azt bemutatták a vármegye főispánjának, az rosszul lett a véraláfutásoktól eltorzult embertől. — Temesváron egy részeg főhadnagy, rendőrhatalmági segédlettel, végig inzultálta a békés polgárok egész sokaságát, majd egy Dr. Sziklai nevű félszemű ügyvédet és Gálík Pál sportbíró, a rendőrség beavatkozásával illetve annak passzív viselkedésétől felbátorítva, félholtra vert. — Vagy említjük-e a másik világraszóló botrányt, amelynek főszereplője egy szilágymezei csendőrmester, aki letartóztatva Szilágybála község református lelkészét és tanítóját. Ezeket sem a vármegyei főispán, sem a silahi törvénysszék főügyészének intervenciójára nem volt hajlandó elbocsájtani. A csendőr, a főügyész idézésére megjelenni sem volt hajlandó.

Egy hét eseményei dióhéjban. Borsalmak, emberi kínok, szenvedések, vesérickbe sűrítve. Nem azért, hogy tovább fujjuk a felháborodásra alkalmas anyagot. Nem. Csupán azért, hogy ismételtén rámutassunk azon veszedelmre, amellyel nemcsak a gyűlö siklik ki az irányító marokból, nemcsak a felsőbb hatósági jóakarát válik lehetetlenné az alantasnak büntetlen felelőtlenkedésében, hanem mert megrendül lefelé minden bizalom az építő, békés munkát élő tömeglélekben.

Nem kételkedünk abban, hogy a kormányzásra termett elme aggodva néli ezt a kipus-

titthatatlan basáskodó romlottságot, amelytől annyit szenved az ország jóhírveve.

Látjuk, hogy rendeletek, szigorú intézkedések születnek a közönséggel való udvarias bánásmódról. A gyakorlatban pedig mégis tovább vezet minden basa a maga őrdjögő, megtorló hatósági hadjáratát. Ugy, amint eddig. Saját szakállára és önálló elképzelése szerint. Büntetlenül, felelősség nélkül. Csak azért is. Mindenki a maga szemétdombjáról, korlátlanul és ami elborzasztó, a felülről való féls minden hiányával.

Es az oka annak, hogy Szatmártól le Temesvárig s onnan a Székelyföldön keresztül mindennap megtermi a maga zúlést és lelket romboló szomorú szenzációját. Nyomában pedig elképzelhetetlen keserűséget, félsét, bizalmatlanságot halmoz.

Mire jó ez éppen ma, amikor valamennyien akkora nyomorúsággal küzdünk. Miért kell tűrni, hogy az alacsonyabb lélek gyűlölete tovább tobzódjék az együttélő népek megbékülésének kárára.

Csak egy-két esetben lássunk példás megtorlást, elrettentő büntetést, azonnal megszűnik Romániában ez a fűrbetetlen botrány-világ.

Csiksereda város tanácsüléséből.

Csiksereda város tanácsa folyó év augusztus 29-én közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: Jóváhagyta a tanács a községi tixák átszervezésének új szabályrendeletét, — második tárgyalásban is. Ezen szabályrendeletet annak idején részletesen ismertették. Előző felülbizessél éltek a temetkezési vállalkozók, a kiskereskedők a lakbér egyenérték megállapítása ellen és a bérkocsi tulajdonosok. A felhívások a felülbizessél terjesztettek. E határozata tanács: 90 öl tárfának a szabadságából való bessenzését.

A városi ügyész véleményét tárgyalta a tanács a villanyűsem tisztviselőinek fizetés rendezéséről. Jóváhagyta a tanács a községi tixák átszervezésének új szabályrendeletét, — második tárgyalásban is. Ezen szabályrendeletet annak idején részletesen ismertették. Előző felülbizessél éltek a temetkezési vállalkozók, a kiskereskedők a lakbér egyenérték megállapítása ellen és a bérkocsi tulajdonosok. A felhívások a felülbizessél terjesztettek. E határozata tanács: 90 öl tárfának a szabadságából való bessenzését.

A tanács Májor János tanácsatagot delegálja a helyi törvénysszék kebelében megalkatni azon bizottságba, amely az igazságügyi hivatalok kiadásainak költségeit van hivatva előteremteni.

A földművelésügyi miniszterhez a tanács még rágebben előterjesztést tett és kérte a városi erdőből 10 rendkívüli vágterületnek engedélyezését, hogy a városi közeget bifejeshesse. A tanács megdöbbenéssel tárgyalta a földművelésügyi miniszter úrnak es ügyben adott válaszáat, amely azzal utasítja el a 10 vágterületre vonatkozó kérését, hogy annak rejtett célja vannak. — A városi tanács a legerősebben visszaszutasítja ezt az indokolatlan gyanusítást. Elhatározza, hogy a tíz rendkívüli vágter engedélyezésére vonatkozó kérésének illetékes helyen való támogatására felkéri a főispánt, egyben megbizsa Faraga polgármestert, hogy a földművelésügyi miniszter úrnak személyesen eljárjon és kisürgesse a kérés kedvező elintézését. Személyesen is meggyőzze a felülbizessét, hogy semmi rejtett cél nem veseli a tanácsot, hanem a rendkívüli vágterületeket teljes egészében a városi közeget céljaikra akarja fordítani.

A tanács elhatározza, hogy a hősök temetője mellett városi sétányt céljaikra szánt területet egybekertőli a hősök temetőjével, hogy megkezdhesse annak beültetését. A kerítés elkészítésére vonatkozó drót hálós tervet 14.12 lejben elfogadja.

As O't melletti városi területen építendő új vághídra a tanács tervpályasatot hirdet. A városi mérnöki hivatal által elkészített feltételek alapján a tervpályasatot kiljra és három díjat állapít meg a pályaművek jutalmazására: 15, 10 és 5 ezer lejben.

As erdőszeti hatóság javaslatja alapján, a városi erdő csemetékertjét, a szeredai fürdő mögötti sinterház közelében állítja be a tanács. Ugyanott gondozódik a városi terület felsítését szolgáló csemetékert létesítéséről.

A vármegyei közegészségügyi bizottságba a tanács Élthes Károly tanácsost küldi ki.

A tanács elhatározta az 5-ik és 6-ik vágterületnek valamint a szélöntött famennyiségnek az eladását.

Ósi csiki székely lakadalom Sepsiszentgyörgyön.

A sepsiszentgyörgyi kiállítás kapcsolatban folyó évi augusztus hó 27-én este nagy programos est volt a kiállítási területen felállított szabadtéri színpadon, ahol Háromszék-, Udvarhely- és Csikmegye fiatal-sága mutatta be a székely népszokásokat. Es a nagyszabású és talán sokak által eléggé meg nem értett és kellően nem méltányolt gondolát és terv KERNÉ Bibó Erzsébet urasszonytól származik.

As előadások a nyitányt és a befejező zenét egy százótván tagból álló székely zenekar szolgáltatta, melynek preciz játéka nagy gyönyörűséget okozott. Egy ilyen zenekar összehozása, betanítása és vezetése eléggé meg nem becsülhető kulturális teljesítmény.

A sepsiszentgyörgyiek a Csodasszervas regóját elevevitették meg igen sikerült előadásban s szép ének-számok, korhú jelmezek nagy tetszést váltottak ki. Rendezőjük KERNÉ Bibó Erzsébet, a mindenki által Bőkenóni néven becézett urasszony volt, aki lankadatan fáradsággal, férfit is túlmuló energiával rendezte a „Székely Est“-et.

As udvarhelyiek, Kecsedujalu fiatal-sága, papjuk vezetésével egy fonó jelenetben énekeltek, mesét mondtak, táncoltak csodálatos szépen s különösen a „Cűrűdöngölő“-ben remekelt klasszikusan szép táncával három udvarhelyszéki legény. A tökéletes precizitással betanított, nagy lelkeséggel kiválókat dalalkat reggelig is szívesen elhallgattak volna.

As ósri székely lakadalmat a csikmegyeiek mutatták be, dr. Hirsch Hugóné rendezésében, aki 280 személyt vonultatott fel 6 falu fiatal-ságával és násszépével. Rgyogón szép és feledhetetlen volt es a csiki felvonulás. A különböző falvaknak különböző viseletet, a régi csiki táncok szemléltetése, a lakadalmi szokások megelevenítése csodálatos hatást váltott ki a közönségben. Több mint 7000 ember nézte végig az előadást s jellemző a dologra, hogy a látvány annyira lenyűgözte, hogy még egy parányi saj sem savarta az előadást. Csiksereda, Taploca, Semlyó, Csomortán, Madaras és Kilyénfalva vettek részt az előadásban.

A hatalmas méretű színpad, székely kapuval, fausi korlással várta a szereplőket. A nézők megbülvölve nézték a gyönyörű képet. A prologot tökéletes szónoki rutinnal Szakács Balázs borosavál birtokos adta elő, nagy becsületet szereszén a csiki gazdaságosság intelligenciájának. S akkor megindult a cselekmény, a menyasszony kikerés, a násszép bevonulása s a szép menyasszonyok — akik Adorján Gizi személyesített — a bucsusója. A véglegnyek, ifj. Gál Józsefnek dőce megjeleneése imponáló volt s a násszép valamennyi tagja nagyserdten állta meg a helyét.

A násszakoma is megecsodálni való volt az ételek feladásának szokásával, amelyet Albert István szerkesztő konferált íntésesen es jókedvűen.

A táncokat Takács Lajos bankigazgató jelentette be. A lakoma alatt elsőnek Madaras mutatta be a falubeli táncát. Jól betanult, gondosan előkészített mutatványukat viharos taps jutalmazta. Ugyancsak így volt es a kilyénfalviakénál is, akiknek szép, sötétes árnyalatu viselete külön is nagy tetszést aratott. A csik-somlyói és csomortáni fiatal-ság a hétfőjét mutatta be igen szép es fegyelmessett előadásban. Ők voltak, kik ósiek szokásait es hagyományait annyira megtartották, hogy „kőberes“ csiki székely szekereken jöttek el az ünnepre.

A csikseredaiak a Kállay kettőt mutatták be csodaszép es tökéletes betanulással, mutatványuk feledhetetlen lesz a nézőknek.

Végül Daradics Sándor és Miklós Árpád verbunkos táncs s csárdás sárta be a táncok sorát, mire aztán éjféli lett s a bakter jellegzetes „halgassanak a szóra“... kiáltása sárta be a lakadalmat. A bakter alakját kitűnő jelmezben, remek székelyes dialektussal es jóízű humorral Császár János alakította.

Hogy a csikiek valamennyien remekeltek es a legjobbat adták, amit csak adhattak — elérték vele azt, hogy az egész közönség es előadásukkal volt eltelve még másnap is. Igen, gyönyörűen es jól megérdemelt sikerük volt, amelyet nem fog elfeledni soká Erdély közönsége. Dícséret es elismerés illet az összes szereplőket, közreműködőket, akik valamennyien egy közös cél elérésének tudatában mindent megtettek a siker érdekében. Rendezőjük dr. Hirsch Hugóné búske lehet gárdájára.

A táncok betanítása es falvaknak megszervezése Bándi Mária, Györgypál Károly, Balog Margit, Császár Margit, Szabó Julia es Péter Árpád (Kilyénfalva) ur-hölgyeknek, illetve uraknak képesi hervadhatatlan érdemelt. Csikseredáról csak annyit, hogy nem volt egy sem székelyül érző es fajtáját szerető nő, avagy férfi, ki ne ajánlotta volna fel önként mindant, ami benne legszébb es legjobb, erre az igazán nemes es siker által bőven jutalmazott célra. K.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

A román belpolitika. Tagadni sem lehet, hogy a Vaida kormány nagy nehézségekkel küzd. Egyrészt a megoldásra váró nagy kül- és belügyi kérdések körüli tehetetlenség és népszerűtlenség, másrészt a pártban dúló belső viaszly malomkövei között őrlik. A múlt hét eseményei robbanásig töltötték ezt az atmoszférát. Vaida miniszterelnök betegsége egyszerre megindította a belpolitikai készülődéseket és ellenzéki buktató törekvések lavináját. Mindenesetre a kormánynak egyetlen szerencséje, hogy az ellenzéki erők mai elaprózása mellett egyáltalán nincs megoldva a kormányutódlás kérdése. Altalában a román belpolitikában alig van támpont a válságokból való kivésztő ut meglatásához. Ma sem lehet kiszámítani a történéseket. Ha a kormány tovább marad csak annak köszönheti, hogy a liberálisok ketté szakadt frakciója nem tud meg-egyezni egymással. A liberálisokon kívül pedig nincsen kormányképes párt. Meglepetések mindenesetre jöhetnek. Egyelőre azonban úgy látszik, hogy a viharok a kormányon levő nemzeti parasztpárt belsejében fognak kitörni és elcsendesedni. Érdekes, hogy ebben az országban a kormányok egy esztendőnél tovább nem tudnak élni, hogy nyomban el ne bénítsa munkájukat a távozás komoly veszedelme. Ez meg is látszik rajtuk. Az állandó változások, kísérletezések olyan közállapotokat teremtettek, amelyek elbirhatatlanok. A tervszerű gazdálkodás és komoly állampolitikai vonalvezetés főkélléke a kormányzati állandóság. Ahol minden eltelt esztendő után ott kísért a választási összebontulás, az egész közélet kicserélésének átka, ott alig lehet szó konszolidációs munkáról. Hát az nincs is itt és nem is lehet ameddig nem szűli meg az idő a maga varázsát.

A gyűlések napja Bukarestben. Elmúlt vasárnap a fővárosban tiznél több nagygyűlés zajlott le. A legkülönbözőbb rétegek fejezték ki elégedetlenségüket a kormány elbénító intézkedéseivel szemben.

A külföldi hitelezők nem akarnak Romániával tárgyalni, amíg a kormány a transformatoriumot fel nem függeszti. Emiatt a román delegáció nem is utazott el a párizsi tanácskozásokra.

A két liberális pártnak nem sikerült a megegyezés. A romániai kormányválság hírére, amelynek kirotbantója Vaida miniszterelnök betegsége volt, megmozdultak az összes ellenzéki pártok. Az ő és új liberálisok pártjuknak kormányképesse váló kiépítése szándékával létre akarták hozni a pártegységet. Ez azonban nem sikerült, ami megint csak megerősíti a nemzeti parasztpárti kormány további uralmon maradását.

A távol keleti események. Szovjetország óriási csapatösszevonásokat végez távol keleten. Japánban idegesen fogadják az orosz készülődéseket, mely szerint elkerülhetetlennek látszik a japán—orosz összecsapás.

A „Magyar Szó” betiltásának ügye a Népszövetség előtt. Kóvér Gusztáv „Magyar Szó” című nagyváradi naplapját a román hatóságok betiltották. A betiltás ügye a Népszövetség elé került, amely szeptember 23-ikára kitűzte annak tárgyalását.

A román aranytermelés fokozása. Őfelsége Károly király közbelépésére a Nemzeti Bank 114 millió lej kölcsönt szavazott meg az aranybányák termelésének fokozására.

Németország egymilliárdos vásárlást tesz Romániában. A román kormány megkötötte a német csoportokkal azon kompenzációs egyezményt, amely szerint egymilliárd lej értékű mezőgazdasági terményt vihetnek ki Németországba. A kormány engedélyt adott, hogy fele vegyszerekben fizetessék, a másik felére vonatkozóan a németek kötelesték magukat, hogy devizában fizetnek.

A magyarországi újságírók múlt szerdán Bukarestben időstök. A kiránduló budapesti újságíró csoportot Tilea alminisster fogadta. Kifejtette előttük, hogy az utóbbi időben a román—magyar jóviszony mintha romlott volna. Ennek okát Tilea minisster a revisio mindegyre fellobbanó kérdésében látja.

A román—orosz viszony. Hírek szerint Románia és Oroszország kapcsolata a közeljövőben hiánytalanul rendeződni fog. Herriot, aki Moszkvában jár, esirányú közvetítő munkát végez. A kérdéssel hosszasan foglalkoznak a lengyel lapok is, azt hangsúlyozván, hogy a román—orosz diplomáciai kapcsolatok felvételére hamarosan sor kerül.

Németországnak nem kell a pénz. Schacht a Német Birodalom bankrománizója egyik nyilatkozatában világosan leszegzi: nem kell Németországnak pénz. Németországnak leg nagyobb gazdasági bűne az volt, hogy 20 milliárd márkányi külföldi pénzt forgatott. A hitelezők karmaiban volt, akik úgy és akkor szorították meg, amikor akarták. Ezen felül nyolc százalékot szedtek a kihelyezett tüke után, holott saját országukban csak négy százalék volt a kihelyezési kamatláb. Schacht ugyanekkor kijelentette még, hogy Németország csak áruban fizet, mert így nemcsak anyagértéket, hanem munkabért is eladott és az országnak ma az a célja, hogy minél többet dolgozhassék. A huszmilliárdért, amit Németország felvett, huszmilliárd értékű aranyat ígért annak idején. Nem árut, sem devizát hanem aranyat. Az európai adósságproblémákat így könnyű volna megoldani. Így Románia is meg tudná oldani a maga problémáit.

Kedvező atmoszférában kezdte meg tárgyalásait a román—magyar delegáció Bukarestben. A román és magyar delegáció aug. 31 én dílelőtt tartotta megnyitó értekezletét a fennálló c'aering-egyezmény módosítására vonatkozólag. A magyar bizottságot Magyar bukaresti követ vezeti, tagjai a bizottságnak: Ferenczi Istó. Takács Károly, Pasztory Ödön, Korody Sándor, a Külkereskedelmi Intézet ipari osztályának vezetője, valamint Guszner Aurél. Román részről résztvevtek a tanácskozáson Tilea, Cezar Popercu és Dumitrescu a Banca Nationala igazgatója. A tárgyalásokat délután is folytatták. Azok kedvező mederben folynak és két-három nap alatt előreláthatólag befejeződnek. A tárgyalásokon román részről elsősorban a fakivitel kérdéseiben várnak előterjesztést. Magyar részről arra vonatkozólag történik előterjesztés, hogy jövőben Románia az engedélyeket gyorsabban és simábban adja ki a magyar importárakra vonatkozólag.

Egy erdélyi főr följegyzései.

— **Bárá Rudnyánszky Sándor hegyatékából.** —

Fiatal tanárjelölt korában Kovács S. János, aki később a nagyváradi kereskedelmi iskola igazgatója lett, Erdélyben nyaralt. A múlt század kilencvenes éveiben a bicikl még új találmányszámba ment s Erdélyben elég ismeretlen közlekedési eszköz volt. Kovács elhatározta, hogy Erdélyben biciklra tesz nagyobb körutat. El is ment s bár sok helyen alaposan megbámulták az ördögmotollát, szerencsésen megjárta útját. Visszatérkezve, ismerőseinek elbeszélte utazását s akkor mondta el a többi között, hogy mindenfelé hívesen látták s bár az uton a lovak sok helyen feltek tüke, még sem volt semmi baj, csak a tordai hídvámnál fordult elő egy kis fonnakadás.

Ott ugyanis minden járút után vámot kell fizetni. Egy gyalogos ember után két krajcár, egy könnyű kocsi tiz teherkocsi husz krajcár, az áthajtott szarvasmarha, ló, kőcsomag után 4 krajcár. Már most mikor rákerült volna s sor a vámos zavarba jött, mert bicikliről szó sem volt, talán még a vámos sem látott olyat soha addig. Zavartan válogatott a vámcédulák között s mormogott:

— Gyalogos ember nem, mert rajta ül, kocsiának nem kocsi, szekérnek nem szekér.

Végre merész elhatározással letépett egy cédulát:

— Tessék! A vám négy krajcár!

Kovács kifizette a vámot s megátzte a nyugtát.

Es volt a szövege:

„Nyugta. Négy krajcárról. Egy darab szabadmarha után.”

Eredeti alak volt Szolnok Doboka megyében s gyékényesi görög kálhoibus pap. Eszes és gyors fel fogású ember. Egyszer az egyik megvebell birtokosnal, egy báróval keveredett vitába, ki híres volt arról, hogy vitáiban nem mindig használt parlamentáris kifejezéseket. Akkor is tübbe jött a fe haviltan mondta a papnak:

— Igen, ez így van, de persze annyi marha és ostoba ember van, akiknek az ilyesmi nem megy a fejébe!

A páter megértően bólintgatott.

— Az már igaz. Nem is hiszi Máltóságod, mennyi marha van e földön. Mindenesetre legalább egytel több, sem mint gondolni...

A régi jó világban egészen Magyarországon, de főként Erdélyben az ebéd jóval több fogásból állt, mint manapság, különösen az ünnepl ebéd. Sinte érthetetlen, hogyan is lehetett azt a temételen ételsort végig enni. Pedig végig ettük elejétől a végéig.

Em'ekszem, hogy gyermekkoromban nagybátyám, Mikó Bálint, ki közel három évtizeden át Calkvámegye főispánja volt, a vármegye tavaszi és őszi kögyüllése után minden évben ugynevezett „nagy ebéd”-et adott a törvényhatósági bizottsági tagoknak. A bizottsági tagok Calkvámegyében nagyrészen székely kis-és középúasák voltak, úgy, hogy esakben az ebédek a vendégeknek lealább is a fele csizmás, szürposztónadrágos székely volt és így az étlap is az ő íalésük-böz mérten volt összeállítva. Bár a fogások változtak, nagyjában következő volt az étrend:

1. Leves.
2. Hal és hideg előétel, kinek íalése szerint.
3. Sült, Marha vagy borju, körtésékekkel.
4. Szárnyas. Sinteén körtésével, salátával és kompóttal.
5. Sült téssta. Többnyire almarétes, vagy ehhez hasonló.
6. Töltött káposzta. Ez minden alkalommal elengedhetetlen fogás volt
7. Sült malac, vagy vad, megfelelő körséttel.
8. Fajlyalt, vagy párfé. Torta és apró sütemény.
9. Sajtok, vaj, retek.
10. Gyümölcs és szardínét.

Ezekhez járult még kellő mennyiségű különféle bor, pászog, savanyúvíz, feketekávé és többféle szeszemital.

Ma szinte lehetetlennek látszik, hogy mindezt valaki végig tudja enni, de akkor — pedig mégam is sok ilyen ebéden vettem részt — nem emlézem, hogy sok ember lett volna olyan, aki az egészet végig ne ette volna jó étvágygal.

Egyszer, emlékezem, mint fiatal gyerek az asztal végén ültem s szomszédom, egy jóképlű csizmás, székely volt. Mikor utolbóélti forrásnál az inas a sajtot odakínálta neki, a közel negyedkilós darabot egészben kivette és megette, megjegyezvén:

— Immár, est a his darabot nem hagyom itt!

A bolliclós kormány idejében Kállay Ubul lett a főispán. Őnem ismervén akkor még a székelyek étvágyát, első ebédjén szintén nagy ebédet adott ugyan, de a fentebbi ételsornál rövidebbet. A meghívottak meglepetve vették észre, hogy milyen hamar vége lett az ebédnek. Egyikük meg is jegyezte, elég hangorag:

— Gyenge gyomra lehet az új főispánunknak, ha azt hiszi, hogy ilyen fölfogra való ebéd elég egy székelynek.

A cseh magasság harmadik évében történt. Balczok Mihály sztragoval gada bement Lononera, hogy megfizesse az adóját. Az új cseh uralom ugyanis mindnkire vagyonsádot vetett ki.

Az adóhivatalban előadta szándékát az egyik tisztviselőnek:

— H- j, n gy haj er, hogy ennyi pénzt követelnek a szegény embertől! — szopánkodott, miközben szobkondóje calczokéből keserves arccal kotorászta elő a pénst. — Mikor ugyis olyan sok mindenre kellene ez a kis pénzretek!

A cseh hivatalnok kedveskedni akart az új honfittáranak:

— Aztán mennyi az az ö-szeg?

— Sok! Kétsszázhatvan korona! Nagyon sok!

— Némve jó ember — szívenkedett a tisztviselő. Hát az igaz, hogy az elég szép összeg, de hát nem is kell azt így egyszerre fizetni... A törvény szerint tíz év alatt, egyenlő részletben is letérlezzhet. Az pedig évente csak huszonhat korona. Nem olyan nagy összeg, hogy olyan nehéz volna előteremteni. Fizessen most is csak egy részletet, a többit tegye el, jó lesz másra.

A tót nagyot nésett. Még egyszer megkérdezte:

— Ugy érti, hogy tíz éven át fizcsnek minden évben huszonhat koronát?

— Ugy, ugy! Így csak könnyebb!

Balczok csak szemébe kacagott a hivatalnoknak:

— Hát csak nem hiszi az ur, hogy tíz évig itt eszi megukat a fene?!

S-hogysem értette, mikor a cseh beamter pulykavörösen rendőrt kiabált.

A sepsiszentgyörgyi kiállítás csikmegyei kitüntettjei.

Augustus 26-án ünneppálya keretek között nyílt meg az Erdélyi Gazdasági Egylet sepsiszentgyörgyi nagyszabású kiállítása. Calkvámegye székely népe megértő lelkesedéssel fogadta a kiállítás intencióit s testvéri szeretettel támogatta annak sikerét. Felvonult arra a calki élniakarásnak, munkának minden változása s örömmel adunk eszmádat arról, hogy ezt a törekvő munkát megbrcsülték, értékelték. A calki székely háallpartól kezdve csaknem minden osztályon szót kért e vármegye törekvése és őselnek kincsét védelmező, öntudatos életiránya.

Nemcsak a calki kiállítók és érdeklődők nagyszáma avatta ünneppé a sepsiszentgyörgyi napokat. A dr. Hirsch Hugóné rendezésében átrándult ősrégi calki lakodalom mintegy 800 résztvevőjével is hangos biznyiltéka a testvéri érás elmélyítésének komoly calki akarására. Dr. Hirschné s az ő elgondolását támogató

csiki leányok és fiúk festői tömege szepet és marandót művelt a székei össeszerelési nagy világában. Újelnk szokásából olyan kincset vettek el, imponáns rendezésben olyan venni készülő értéket állítottak be a csiki lakodalommal a kiállítás nagy gonddal összeválogatott anyagába, amely elsősorban dr. Hirsch Hugónak és a vele felvonult szereplőinek biztositja a megérdemelt kitüntető elismerést.

A kiállítás háziipari osztályán általános feltűnést keltett dr. Pál Gáborné hámszóttes anyaga. Pál Gáborné évek sora óta állandó, cölntudatos munkát fejt ki a csiki festékek értékeinek feltárása körül. Saját maga járja a csiki falvakat, buszítja és lelkesíti népünket a szövössékhöz való visszatéréshez. Tervez, kelmét fest, elhelyezi a csiki népművészetnek így előkerülő ragyogó alkotásait. — Munkaalkalmat teremt. Dolgozik lélekkel annak az erkölcsnek talpraállításán, amely a saékely gunyával együtt levestett a csiki faluról is.

Dr. Pál Gáborné kiállított háziipari munkáit a bizottság nagy aranyéremmel tüntette ki Bronz érmet nyert ezen osztályon Kristóf János csikszerepai cipész mester. Elismarást arattak Salamon Józsefnek szentkirályi, György Rósa szentkirályi, Székely Vera csatósági, Császár Vilmoné romlyói, Kelemen Istvánné szentkirályi lakosok gyönyörű szötteivel.

Nagy aranyéremmel jutalmazták Vémser Imre csikszerepai iparművész remekét.

Az ipari osztályon nagy aranyéremmel tüntették ki Aladics Zoltán és Selvarth László csikszerepai fényképészeket.

A Salutaris borviz izlésesen kiállított csoportját, valamint a tudádfürdői borvizet aranyéremmel tüntették ki a természeti kincsek osztályán.

A méhészet a kiállítás legnagyobb anyagát ölelte fel. Ott az erdélyi Méhészgyesület nagy aranyérmét az országos nevű szakember, kiváló méhészlak és lapunk munkatársa Blénessy Károly szentdomokosi lakó nyerte. Aranyérmek kaptak: Silló Gyula Zsögöd és Silló Béni csikszerepai lakosok.

Az irodalmi csoportban dr. Bora Lajost, a helybeli gimnázium tudós tanárát nagy aranyéremmel tüntették ki. — Ugyazint az aranyéremmel jutalmazták Kosán Imre csikszerepai gazdasági felügyelő szakmunkásságát is.

A mezőgazdasági termények osztályán nagy aranyéremmel tüntették ki Kosán Imrét értékes maggyűjteményéért.

A turista csoportban aranyérmek kaptak a csikszerepai turistacsoport és Albertini Jenő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A helybeli róm. kath. főgimnázium I. osztályába** iratosok figyelmébe! Akik nem jelentkezték szeptember 1-én a felvételi vizsára, azok szept. 13-án délelőtti 9 órakor jelentkezhetnek még.

— **A marosvásárhelyi munkakamara** közgyűlését folyó év szeptember 10-re összehívták. — Ezen munkakamarához tartozik Csikvármegyje is.

— **Willer képviselő** a hadügyminiszter elé terjeszti a tomesvári botrányt. A mult héten országosan bejárta a közeleményt az a felhátorlító eset, amelynek szereplője egy tomesvári ittás főhadnagy volt, aki katonákkal magyar fiatal embereket és egy fészemű ügyvédet súlyosan bántalmazott. A panasz Willer képviselő Sámsonovits hadügyminiszter elé fogja terjesztetni.

— **Eljegyzés** Péter Gyula központi főszolgabírósi tisztviselő folyó évi augusztus hó 27-án tartotta eljegyzését Bartha Gyula és neje leányával Emmukával Zsögödben.

— **Aszlosiki főszoigabírósg területén** 800 iparendélyt adtak vissza. Jellemző a mai nehez és kíméletlen adókkal megnyomorító helyzetre az aszlosiki példa. A szentmártoni főszoigabírósg területén 1400 iparendélyből 800-at adtak vissza. Nem folytatják mesterségüket a falusi kisiparosok. Nem érdemes visszatérnek teljesen a gazdasági életbe. Mert az addó egyáltalán nem vette figyelembe, hogy a falusi kisiparosok eddig is csak télen ült az ipara mellett. Főfoglalkozása eddig is a föld volt. Az adta a kenyeret, az életet. Nem az ipara. Melléfoglalkozás volt az csupán. Ezt sem lehetett soha megértetni a mi adókívételünk szemével. Addig, hogy kénytelen volt letenni a kalapácsot mindannak, akiknek csak egy lehetősége van, hogy anélkül is megéljen. Hisztériás félelemben menekült minden vidéki kisiparos az iparendélyétől, mert az addó megfojtotta. Ha es kellett, hát itt van az eredmény. Csak egy járásban 800 kisiparost vezetett el az a rablógazdálkodás, amely kímélet nélkül rátette a gyilkot a becsülést munka torkára.

— **Házasság.** Kopaics Tamás csikszerepai autósztitulaídonos folyó évi augusztus hó 27-án tartotta esküvőjét Tereze János és neje leányával Manylkával, Csiktuánadon.

— **Asz új nyugdíjtörvény.** Amint ismeretes Romániában nincs egységes nyugdíjtörvény. Emiatt az ország különböző nyugdíjas rétegei között óriási igazságtalanságok vannak. Régebbi idő óta szó van a nyugdíjtörvény egységesítéséről, amely megszüntetné mindazt a sok panaszt, amelyet különösen a csatolt területek nyugdíjasai szenvednek. Hír szerint a kormány elkészült az új nyugdíjtörvényével és azt az ősi parlamenti ülésnek elé terjeszti.

— **Öngyilkosság.** Örv. Kejtza Mártonné 76 éves kásoni lakos, felakasztotta magát. Augusztus hó 30-án a szomszédok találták rá az idősebb asszonyra, aki nyomorúsága miatt debta el az életét.

— **A hagyományos csiksomlyói Mária nevenapi búcsú** az idén szeptember 10-én, vasárnap lesz. Csiksomlyó: kegyelemhely, őselnk buszósága s a „sok csodákkal ékeskedő Szűz Mária” égi oltalma tette szűz. A robotoló saékely, de más vallású és nemzeti-szerű fiuleánya is szivesen jön el a történelmi viharokat látott Boldogasszony lábához. Tőle esd mennyei segedelmet, erkölcsi tisztulást, erőt, állhatatosságot minden szenvedő És nem hiába... Váratlan megteréssek, ma meghaligatások, csodás gyógyulások bizonyítják, hogy ő akar és tud is segíteni! — Csiksomlyón a történelem közel beszélnek... A kegyhely Nagyszonyra hiv: jöjjetek a régi hittel és megújuló lelkesedéssel! Szombaton s vasárnap Neve dicsérete hangos-zék temp'omban és templomon kívül, mint régen!

— **A kisiparosok könyvvezetése.** Szabó Béni kisiparos képviselő beadvánnyal fordult a pénzügyminiszterhez, azon rendeletének a visszavonása érdekében, amely folyó évi szeptember hó 1-től kötelezővé akarja tenni a hiteles könyvek vezetését. A pénzügyminiszter még nem adott választ ezen beadvánnyra. Amennyiben Szabó Béni köszelérésének nem lenne meg a kívánt eredménye, akkor Semmitőseki döntést fogunk provokálni annak tisztázására, hogy tényleg kötelező-e a kisiparos költésés és szakértelmet kívánó könyvvezetést beállítani. Annál inkább kíváncsian várhatjuk az ekörül kialakuló felfogást, mert évekket eselőtt a csiki törvénynek tömeges büntetéseket röt ki a pénzügyigazgatóság felfelentéére, azokra a kisiparosokra, akik nem vezettek könyvet.

— **A munkügyi bíróságok hatasköre.** A munkaadók és a munkavállalók között szintén felmerülő vitás kérdések eldöntése az iparhatóságok helyett eszentul a munkügyi bíróság hataskörébe tartozik. — A hivatalos lap 1933. február 15-iki száma köllt azt a törvényt, amely a munkügyi bíróságok felállítását tekintetében intézkedik. A törvény 15. szakasza szerint munkügyi bíróságot kell felállítani minden városban és a bíróság hármas tanácsban itélkezik. A tanács elnöke az igazságügyminiszter által kijelölt bíró, aki mellett két ülnök működik. Az ülnökök tanácsát a munkügyi miniszter nevezi ki akként, hogy felhívja a munkakamarát, a kereskedelmi és iparkamarát, valamint a jogi személyiségeként elismert egyéb testületeket arra, hogy hozzák javaslatba szobát a személyeket, akiket a miniszternek bírói ülnökként való kinevezésre ajánlanak. — A miniszter a kinevezéseket abban a sorrendben eszközöl, amint azok a listán megvannak jelölve. Ugy a munkaadók, mint a munkavállalók részéről szakmák szerint is lehet a listát összeállítani, amennyiben a miniszter úgy kívánja.

Tanító Urak!

Mindenüff Öröm

abc-ét

fognak bevezetni, ahol a gyors és örömteli munkát szeretik!

Ujra engedélyezve a legolcsóbb és legjobb magyar abc.

Tanítóknak árengedménnyel szállítja:

Márk István könyvkereskedése
Gheorgheni, jud. Ciuc és a Tanítók Önszegélyző Hivatala Cluj, Str. I. Maniu 5.,
valamint minden könyvkereskedő. 2-4

— **Karóval és bicskával** súlyosan összeverte saját édesapját. Ivácson Barát János remetel lakos hasonló nevű gyermekének adta egyik darab földjének a felét. A gyermeke egyik nap asszal állított be az édesapjához, hogy a földnek másik felét is adja neki. Amikor az öreg ember ezen kérést nem teljesítette, a fia karót kapott kézbe s asszal agyba-főbe verte a védtelen édesapját, majd a megvadult szörnyeteg bicskát kapott elő és több késszurást ejtett az apján. Alig lehet elhinni, hogy a mai kultúrvilágban még létezhetnek olyan sötét lelku emberek, akik a szülőket szemben sem ismernek gyöngédséget, szeretetet. Ugy érzi az ember, mintha valamelyik kongó melléki óserdőből kerülőnek ki az ilyen szegyeteljes esetek. Pedig igen szomorú, a Saékelyföldön elég gyakran találkozunk azokkal a jelenséggel, amikor a gyermek nem becsüli a szülőket, sőt a mellékelt példa szerint karóval és bicskával fizet mindasért a jószágért és aggódásért, amellyel felnevelték.

— **Táncmulatság Zsögödfürdőn.** A csikszerepai utasszállóalj és kerületi parancsnokság altisztjei 1933 évi szeptember hó 8-án, Zsögödfürdőn rendeztek a szoron utolsó táncmulatságát, a brassói katonaszenekar közreműködésével. Belépti-díj személyenként csak 12 lej.

— **Borsalmas késelés Ditróban.** Szöllősi István marosmegyei erdőőr Ditró községbe jött látogatásba. Augusztus hó 29-én este berogott állapotban össetalálkozott az uccán Calbi Márton régi haragosával. Rövid szóváltás után Szöllősi kést rántott elő és Csibin hatalmas eszurásokat ejtett. Csibit haldokolva szállították kórhásba. Szöllősi átadták az ügyészségnek.

— **A gyergyókiyénfalvi bíró választás.** Augusztus 28-án választott Gyergyókiyénfalva községi bírót, az Egyed Antal lemondása folytán megüresedett helyre. Miután a választás napjáig csak egyetlen listát tettek le Gál András nevével, úgy Gált a törvény szerint megválasztott bírónak jelentették ki.

— **Tűz Csikszenttamáson.** Augusztus 27-én éjjel Csikszenttamáson tűz volt. Leégett tizenkét gazdasági épület. Bőjthe Albert, a Csók árvák, Csók Mátyás, Albert János és Bogács Ferenc épületei váltak a tűz martalékaivá.

— **Ételmisszer lopások.** Docan Dávid darmanesti illetőségi munkás Gáspár György uszölgyi erdőpásztorról, mialatt az körletét járta, egész élelemkészletét ellopta és asszal megrökött.

— **Albert Jakab 15 éves csikszentgyörgyi suhanc** Orbán György uszölgyi munkás kalbját fosztotta ki. Az úgy a kiskoruk bíróságához tetették.

— **Madéfalvi panasz.** A madéfalvi határban lévő mezöl ut elképzelhetetlenül rossz állapotban van. Két kilométeres szakasszon különösen olyan elhanyagolt, hogy azon már a csorda sem tud járni. Méteres gödrök borítják egész hosszában, mint egy pergőtűssel megdolgozott területet. Felhívjuk a községi előjáróság figyelmét, hogy a község lakosságára olyan fontos utszakassa karbantartásáról gondoskodjon.

— **Három esztendő a felesége ellen elkövetett gyilkossági kísérlet miatt.** Péter István 42 éves brassói sóffér az év februárjában felkereste Tölgyesen, különválva élő feleségét és kérte, hogy térjen vissza. Az asszony elutasító válaszára Péter revolvert rántott és feleségére lött. A golyó az asszonyt arcán találta. A sebesülés nem volt halálos. A törvényszék Péter ellen gyilkossági kísérlet miatt emelt vádat és augusztus 31-én hirdetett ítéletével Péter Istvánt 3 esztendői fegyházra és politikai jogainak 5 évre való felfüggesztésére ítélte.

— **Pályázati hirdetés.** A csikszerepai pénzügyigazgatóság 7300—1933. számu szeptember 2-iki keltezéssel pályázatot hirdet a csikszentmártoni V-iki kerületi adóhivatalnál megüresedett követsző állásokra és pedig: 1. Egy hivatalnok-jelölti állásra, költségvetésileg megállapított 2100 lejese havi javadalmazással. A jelöltől 8 oszt. gimn. végzettség kívánatik. 2. Egy adóbehajtó állásra, havi 2100 lei fizetéssel, 4 gimn. oszt. végzettséggel. — Ezen állások elnyerésére a pályázati kérések 10 nap alatt benyújtandók az Administratia financiara de incassarii si piati a judetului Ciuc in Mercurea Ciuc, a kérések mellé a következő eredeti bizonyítványok csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Honossági bizonyítvány. 3. Erkölcsi bizonyítvány. 4. Iskolai végzettsége. 5. Katonai bizonylat, hogy katonai kötelezettségének eleget tett. 6. A járási orvos által kiállított bizonyítvány, hogy egészséges. 7. Egy bizonyítvány az illetékes járásbírósgtól és 8. Egy bizonyítvány az ügyészségtől, az illetékes törvényszék körletéből, mely igazolja, hogy a pályázó büntetve nem volt és eljárás ellene nincs is folyamatban. Abban az esetben, ha a pályázó állott még állami szolgálatban, egy bizonyítvány csatolandó, hogy mennyi ideig szolgált és indokolás annak, hogy miért hagyta el azt. A kéréshez melléklendő egy egyszerű másolat a kérésről és annak mellékleteiről. A kinevezés kérebesítésétől számított 7 nap alatt az állás elfoglalandó.

— **A csikszerepai diákbal rendezősége** közönetet mond mindazoknak a Védnök uraknak, akik adományokkal szegény diáktársainknak továbbtanulását elősegítették. 600—500 lelt adtak: Dr. Balassy Kálmán, Gál Ferenc, dr. Ilarie Debu, Ráncu Sándor 300—300 lelt adtak: Dr. Adler Miklós, N. N. 200—200 lelt adtak: Dr. Balogh Lajos, Botár Vilmos, Colonel Cristescu, Császár Béla, dr. Daradics Félix, Dóczy András, Id. Dóczy János, Gárdos Pál, dr. Györgypál Domokos, dr. Hirsch Hugó, Holló Gábor, dr. Négrea Joan, dr. Valeriu Otetea, Romul Román, N. N., Sprencz Hugó, Weinhold Agoston. 150—150 lelt adtak: Karda Gyula, Solymossy Károly, Szopos Lajos. 155—155 lelt adtak: Tauber József, Veress Elek. 100—100 lelt adtak: Adorján István, Ajváss Árpád, Antal Aron, Balogh Géza, Bartalis Agost, Baka János, Bíró József, dr. Boga Lajos, Borcsa Gergely, dr. Buaás József, dr. Buaás Márton, 120—120 lelt adtak: Dr. Joan Cristea, D. Gh. Cerbu, Cseh István, dr. Calpák Lajos, Domokos Sándor, Eigel Mihály, dr. Erőcs Péter, Ernyey Árpád, Faroga Viktor, Fejér Albert, Fejér Béla, Fried Miklós, dr. Gál József, Hódossy Kálmán, dr. Horváth Josif, dr. Kelemen Károly, dr. Kolombán Károly, Kovács Jenő, Kosán Imre, dr. Köstler Artur, László Ignác, Löffler Marcel, Id. Mátyás János, dr. Méra Anton, Colonel Vladimir Movila, dr. Nagy András, dr. Nagy Béni, Nagy Béni, Nagy István, Nuridásny Márton, Orbán Mihály j. b., dr. Aurel Otetea, Gustav Otlean, Papp János, Pechár János, Popper Isidor, Purmann Dessó, Résszegh Viktor, dr. Sándor Gábor, Serbán István, Sprencz Artur, Szántó Albert, Szopos Gáspár, Takács Károly, Takács Lajos, Tarsay Sándor, Száva Antal, dr. Todor János, dr. Török Lipót, Trohán Antal, Végh Sándor, dr. Veress Sándor, Versár Mór, Vischer János, Vogel Jakab, Winsám Miklós, dr. Zakariás Bálint, Zakariás László, dr. Zakariás Jenő, dr. Zakariás Manó, 60—60 lelt adtak: Albert Vilmos, Aladics Zoltán. 50—50 lelt adtak: dr. Jakab Sándor, Zsharie Sándor, 40 lelt adott: N. N.

— **Marosnádát ivott.** Süket János madéfalvi vasuti munkás öngyilkossági eszandékkal marosnádát oldatot ivott. Augusztus 28-án becsállították a helybeli kórhásba, ahol gyógykezelés alá vették.

— Lábón álló gabonát nem lehet lefoglalni. A pénzügyminiszter szigorú körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben meghagyja, hogy sem a lábón álló termést nem szabad lefoglalni adótartozás fejében, sem pedig a cséplésnél. Csak miután az egyes gazdák gabonájukat raktárba szállították, lehet a követeléseket érvényesíteni.

— A cséplőgép halálának áldomata. Emmer Károly gyergyómentmikiói cséplőgép-ajándékos halálának szerencsétlenség érte. A géppel Ditró községben cséplelt, közben a motoron valami javítást akart elvégezni. A lendítő kerék elkapta a szerencsétlen ember karját. Mire a gépet leállították Emmer Károlyt halálra roncsolta a kerék.

— Terményt lopott a mezőről. Kőncse József csikbányai gazdálkodó elloptott Bene Gyula csikszentmártoni garda földjéről 11 kaisnya rozot és egy saekér árpát. A károsult feljelentése folytán a tettes a kihallgatás során azzal védekezett, hogy ő jóbízeműleg vitte el a terményt, mivel úgy tudta, hogy az az anyósáé. A büntügyi eljárás ellene folyamatba tételt.

— Építőiparosok figyelmébe! Az Erdélyi, Bánáti, Körösmenti és Máramarosi Építőiparosok Szövetségének hivatalos lapja a Gazeta Antreprenorilor Vállalkozók Lapja legújabb száma megjelent. Építész-mérnökök, építéssz, építőmestert, kőművesmestert, ácsot, kőfaragót és az összes vállalkozókat egyaránt érdekli. Az augusztus 25-iki szám főbb tartalma a következő: Erdélyiserte halogatók a közmunkák megindítását. Megindulnak a közmunkák a Bánság fővárosában. Palaföldi alkalmazásának előnyei. Az új uttörvény pénzügyi jelentősége, különös tekintettel az ország-utakra (második folytatás). A kultuszminiszterium leírata megérkezett. Egy jogos kívánság. A való élet az építőmesterek régi jogaival és a struccpolitikát ültéző Építészeti Akadémia. Új vezetőség a szatmári ipar-terület élén. Eredményesen folyik a kontárok üdözése Aradon és Timesvárt. Védekezés a szóbeli versenytárgyalási rendszer ártalmos hatására. A kolozsvári ipartestület ipítőipari szakosztályának új vezetősége. Egy váratlan inspekción Tordán. Iparos nagygyűlés Kolozsvárt. Árupiaci rovatában közli az építőanyagok legújabb árait. Köszli az építési engedélyeket és piaci híreket. Egy oldalon közöl versenytárgyalásokat és versenytárgyalási eredményeket. Mind azok, akik eme közleményre való hivatkozással a lapot megrendelik 20% engedményt kapnak az előfizetési díjából. Megrendelések a Gazeta Antreprenorilor kiadóhivatala címére, Cluj, strada Garli 1 szám, intézendők.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a Hölgyeknek és Uraknak, kik akár odaadó munkájukkal, akár lelkes közreműködésükkel vagy szép tanácsokkal segítségemre voltak, hogy a „Csikl székely lakadalom” sepiesszentgyörgyi bemutatóját sikerre vigyük, hálás köszönetet mondok. Legyen a szép siker mindnyájunk kedves emléke.

Dr. Hirsch Hugóné.

KÖZGAZDASÁG.

Allatgyógyászat.

Serszegő üszök. Népiesen: „Futó farkastályog”.

A serszegő üszök a szarvasmarháknak, esetleg juhoknak és kecskéknak, ritkán a sertéseknek is heveny fertőző betegsége, mely egyes községek legelőin, határain évről-évre nyáron át szedi az áldozatait. A szarvasmarhák 1/3—1/4 éves korban a legfogékonyabbak a betegségre iránt.

A serszegő üszök talajfertőzésből származó betegség. Baktériumai a fertőzött vidék, legelőik moosaras talajában, iszapjaiban találhatók. Ha e baktériumok akár takarmánnyal, vagy az ivóvízzel, akár a lábakon vagy a test más részén elforduló sérüléseken bejutnak az állatba, azt lázasan megbetegítik és 2—4 nap alatt az elhullásért okozzák.

A betegség tünetei: lüdensen hirtelen kezdődik. A fertőzött állat az evést abbahagyja, lázas lesz, reszket, fázik, szomorúan áll egy helyben. Ha mozgásra késztetjük, sántaság jelentkezik, vagyis valamelyik lábát a beteg állat vontatva, feszesen mozdítja előre és lépés közben alig ereszkedik a fájós lábra. Nem sokára jellemző daganat fejlődik a testnek azon a részén, ahol az izomzat dúsabb, vastagabb; így a combon vagy a faron, esetleg a kereszt tájon, vagy a lapockán, szügyön és a nyakon. Az izomban szegény testrészekben nem képződik daganat. Jellemzőnek neveztem a daganatot, mert megjelenése után óráról-órára nő, nagyobbodik, kezdetben meleg és fájdalmas, később a közepre szorított hideg tapintatú s teljesen érzéketlen lesz. Ekkor már a bőr a daganat felett száraz, merev, sötét — néha feketeszínű. Ha a daganatot tapogatjuk, ujjaink alatt sajátságos recsegést, sercegést érzünk. Erről a sercegésről a betegséget a nem szakember is felismerheti. A beteg nehezen lélekzik, szivverése szapora (pk. 100—110) később lefelekszik és a földön elnyulva, mozdulatlan marad. Elhullás előtt a hőmérséklet leszáll s a beteg görcsök között 2—3—4 napi szenvedés után eldöglik.

Ha a pásztor az állat megbetegedését jelentette a tulajdonosnak, ez — látván a sántaságot, a fájdalmas daganatot és a daganat telett a bőr megfeketedését — rátamad a pásztorra, hogy megütötte, megverte, vagy pedig valamilyen vízmosásba bekergette. beugratta az állatot. — Lesz belőle veszekedés, káromkodás és harag. Megtörténik az is, hogy a pásztor félvén a gazda haragjától, elhallgatja az állat megbetegedését és csak az elhullásról ad értesítést. A gazda az állatot meggyuzatja és eközben észreveszi a megdagadt izomzatnak részben szennyes barna, részben feketesvörös színű elváltozását, csikoltságát; látja a kötőszöveteknek sárgás, koosonyás besűrűsödését és érzi a kiadódó, kellemetlen, avas vajra emlékeztető szagot, hitet tesz rá, hogy az állatját a pásztor ütötte agyon.

ALAPITVA 1929.

Nagyváradai Zsidó Fiuinternátus ujonnan átalakítva.

Oradea, Strada Delavrancea (Ritok Zs.-u.) 17.

Igazgató: Szilágyi Adolf liceumi tanár.

Felvezsz kereskedelmi iskolába, liceumba és gimnáziumba járó növendékeket. Arai nem magasabbak a privát háznál kért díjnál. A növendékek szaktanárok által nyernek előkészítést. Komoly érdeklődőknek prospektust küld. 5-5

Gyakori eset az is, hogy az élő állaton a daganatot a pásztor vagy a tudákos jó szomszéd felmetszi, mert az ők tudásuk és meggyőződésük szerint oda rozsz vér gyűlt. — Nem is volna székely, ha nem volna valami titkos tudománya.

A hulla meggyuzásával, a daganat felmetszésével pedig nagy hibát követnek el, mert egyrészt áthágják az állategészségügyi törvényeknek ide vonatkozó rendelkezéseit és ez súlyos büntetést von maga után, más részt esetről-esetre újra fertőzik a talajt és így a betegséget állandósítják, járványossá teszik.

Sem a pásztorok, sem a gazdának, sem a községi előljárásnak nem jut eszébe, hogy ez egy heveny fertőző betegség, melyet köteles mindenki azonnal hivatalosan bejelenteni az illetékes állatorvosi hivatalhoz. Nem jut eszébe senkinek, hogy a törvény szigorúan tiltja bármilyen véres műtéteknek (operációknak a végzését a sercegő üszök-beteg állatokon, mert a kifolyó vér befertőzi a területeket a szűrt fiatal megbetegednek és el is döglenek az ott levő többi fiatal szarvasmarhák is. Tiltja a hullák lebőrzését, meggyuzását. Az elhullott állatot lebőrzetlenül, meggyuzatlanul kell elföldelni a hullakertben. A fertőzött területeket, helyiségeket, eszközöket alaposan kell fertőtleníteni. — Az egészséges növendékállatokat azonnal be kell oltani. Tilos a beteg állatot kényeztetni közfogyasztásra.

Nem szabad a beteg állat húsát megenni sem főzve, sem sütvén, mert a betegség halálos az emberre is.

Továbbá le kell szokni a titkos tudományokról, mert azok már kimentek a divatból és a székely ember igen sok kárt szenved miattuk.

Tessző: A beteg az egészségesektől azonnal el kell különíteni s az esetet pedig az előljárásnak azonnal jelenteni kell. Baka, főállatorvos.

SPORT.

Vasárnap délután 4 órákor fog bemutatni városunk sportkedvelői közönségének szíjében megjelent a Kóping fociból csapata a CSC-vel. Kérjük városunk sport barátságát, hogy minél számosabban jelenjenek meg, hogy tudjon a Kóping fociból csapata is előrehaladni.

Directiunea școalei primare urbane de stat Miercurea-Ciuc.

No. 264—1933.

Anunț.

1. Cursurile școalei primare de stat încep în ziua de 15 Septembrie 1933.

2. Inscriverile se fac în intervalul 1—10 Septembrie 1933 între orele 8—12 și 15—17 cu excepția sârbătorilor și Duminicilor cuprind în acest interval.

3. Cursurile școalei de ucenici se vor deschide la o dată ce se va anunța ulterior. Inscriverile se primesc odată cu cele ale școalei primare de stat.

4. Pentru înscrierile în cl. I. se cere vârsta de 7 ani impliniji la 1 Septembrie 1933, dovedită cu extras de pe actul de naștere.

5. Reprezentanții legali cari doresc a înscrie copii lor în alte institute decât școala primare de stat din localitate, vor depune la cancelaria școalei primare de stat, cuvenite declarațiuni după aceleași norme ca și în trecut.

6. Elevii formând vechiul contingent al școalei primare de stat rămân înscriși din oficiu și pentru anul școlar 1933—1934.

Director,

Vas. Chele.

A csikszeredai állami elemi iskola

Igazgatósa.

Sz. 264—1933.

Értesítés.

1. A csikszeredai állami elemi iskola tanítási éve 1933 szeptember 15-én kezdődik.

2. Beiratkozások ideje 1933 szeptember 1—10, ünneppnapok kivételével naponta d. e. 8—12 ig este délután 3—5 óráig.

3. A tanonciskola megnyitási ideje később állapítatik meg. Beiratkozások az áll. elemi iskola beiratásával egyidőben esztendőszünetek.

4. Az elemi iskola I. osztályába azon tanulók irhatók be, akik 7-ik évüket 1933 szept. 1-én betöltötték és azt anyakönyvi kivonattal igazolják.

5. Akik gyermekeiket nem az áll. elemi iskolába, hanem más intézetbe akarják beírni, azok kötelesek az áll. elemi iskola igazgatóságánál nyilatkozatot adni, mint a mu'tban.

6. Azon tanulók, akik eddig is az áll. elemi iskolába jártak, azok 1933/34 évre hivatalból beiratottnak tekintendők.

Vas. Chele
Igazgató.

Zsögöd község legtorgalmasabb helyén három üzlethelyiség, lakással, táncteremmel, tekepályával és korlátlan italméréssel, kedvező feltételek mellett kiadó. Felvilágosítást ad Nagy Sándor, Zsögöd.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Mihaileni (Csikszentmihály) község 1933 évi szeptember hó 23-án délután 3 órákor, a közérházánál zárt ajánlatokkal 6 évre bérbeajánlja vadászterületét.

Községi előljáróság.

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Szeptember 11-én nyílik meg Csikszeredában a

„Lotte“ angol és francia NŐI DIVAT-SZALON

Bratianu-uca 40. szám

Övegy Fajér Sándorné-fele ház. 2-

A tusnádi vám-malom

Hátszegi és Tarsai (volt csatószegei malom)

Tusnádi Ujfaluban, az országút mellett építve, szeptember hó 1-én teljes üzemmél megindul.

Legelőnyösebben vállal vám-örlést, zabonát, vasárol, hecaeról, stb. stb.

VÁKÁR, CSIKSZEREDA

könyvnyomda, könyv, papír-, író- és rajzszerkesztés, könyvkötészet
Bratianu-uca 58.

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év kezdete alkalmából tisztelettel van szorosom a n. é. közönség és t. szülők szives figyelmébe ajánlani ujonnan ékezzett árakkal dusan felszerelt

könyv-, írószér-, tan- és rajzszerkesztésemet

Állandóan nagy raktár román és magyar tankönyvekben, legjobb minőségű körzők, könyv- és tolltartók, író- és rajzszerek, kitűnő gyártmányu hegedők, hegedőhurok, hegedő-alkatrészek, füstök és füstöszerkek, valamint mindennemű iskolai felszerelési cikkekben. Das választékban kaphatók irodafelszerelési cikkek, disz- és ajándék művek, román és magyar ifjúsági iratok, izléses helybéli és művészeti képeslapok, irodalmi és zeneművek.

Könyvnyomdában minden a szakmába vágó munkák izléses, osinos kivitelben, jutányos árak mellett a legrövidebb idő alatt készülnek.

Könyvkötészetem elvállalja mindennemű iskolai, üzleti és más könyvek izléses és olcsó bekötését és azok tartósságát garantálja.

Jutányos árak!

Pontos kiszolgálás!

Rakettek és tenniszlapdák

nagy választékban kaphatók a

Vákár üzletben Csikszereda.

Ugyanott hurozást is vállalnak.